

अभिव्यंय रामचंद्रं गुरुं तदुक्तं स्वरगुणं विदुः शोभियथा प्रसंगं तदतिहितार्थानुसारेण
 १ तत्र श्रीरामचंद्रनामाशंथकृतप्रारिश्चितगुणपरिसमाप्तिपरिपन्थिप्रसूहापोहायशिष्टाचरपरिपाल
 नायचगुरुं प्रणाम्यचिकीर्षितं प्रतिजानीते भूरिशः स्वरशास्त्राणि रुद्रयामलादीनि युद्धशब्द उपलब्धाः
 एतर्थाः येन वादिप्रतिवादिदं पतीसुभटद्यूतकृन्मलादीनामपि जयपराजयप्रतिपादकत्वमस्यगुः

गुरुन्समालोच्य स्वरशास्त्राणि भूरिशः वदत्ये पुद्गजयोपायं धार्मिकारणमहीक्षितम् १
 वदुधाभित्ते सदाशिवोत्रस्वरतंत्राणितेकवाक्ये तानु भगवानयमेव वेदसंम्यक् मरुमार्गानु
 गतोपरस्तुलोकः २ वदुषाम्यहं यदिह किंचन सर्वसारमैतावदेव परिचित्य न्ययः प्रवृत्तः एका
 पिकोटिमटलोलपतंगदीपलीलां मुदानुभवति स्फुटकोतकेन ३ नैतद्देयं दुर्विनीताय जा
 तज्ञानं गुणैर्न द्विसम्यक्फलाय अस्थाने हि स्थाप्यमानैव वाचा देवीकोपान्तिर्दृहेनोचि
 राय ४ विनयावनिताय दीयमाना प्रभवेत्कल्पते तेव सत्फलाय उपकृत्य नुचित्य का
 निशास्त्राण्युपकारस्य पदं हि साधरेव ५

अस्य धार्मिकारणमतिगुं चाप्रामाण्यं शंका निवारणाय यतो यत्र प्रवृत्तेऽपि पापन्यपतिः ५ ५ शिधिः
 पराभूयते एवरावणादुयोधनवत् १ नानामतवहतरस्वरगुंथविरोधं गुरुमतम् २ ५ ५ य पु
 रिहरति २ अथस्यापादेपतामाह ३ एत इय प्रतिपाद्यस्वरशास्त्रस्यातिगोप्यत्वमाह ४ प्र
 चयगमनाय साधप्रदेयतामाह ५

राम
 १

शेषात्तस्य पराजयः अत्र यद्यपि द्वे संख्येयिनिःशेषेतेन रामरावणयोः साम्यमायाति तथापि वक्ष्यमाणानुसारात्
 रामस्यैव जयः प्रागुक्तसंख्ययोरेव प्रकारं तरेण जयपराजयत्वानमाह द्वात्रैति प्राग्भ्यो जयपराजयत्वा
 नमिष्टं तन्नाम नक्षत्रप्राग्भ्यो दानीयाद्यभिर्भजेत् शेषे चेन्न वस्तुत्याद्यं कक्रमेण समवस्तदाग्निमांके
 तस्य शिष्टनामसंख्या जेतैति अंकास्तदादिद्योतिता ०४६ ५७ ३ १२ एवके युक्रमेषु यन्नामवर्णा
 संख्याश्च भागशेषोऽग्निमस्तस्य जयः यस्य तु पूर्वस्य पराजयः यथा रामरावणसंख्ये १८१६ अष्टमेके
 प्राग्भ्यो द्वौ २ द्वौ २ अत्राविस्वाम्यमेव ६ अष्टजयपराजयचक्रमाह तत्तारीत्याद्येकादशां कालीयका
 दृष्ट्वा कादशासविलिख्यतदधः अकटनश्रावणपश्यादिक्रमेण वारणालेख्याः तदनुनामद्वया
 तरे संख्यतुलारीत्याद्यं कानुसाराद्यनेयं अभयत्रयादशासंख्याविपुक्ते कार्यते पुनः स्यसद्वयेषु
 अंकास्तुलारिभजनी ६ धरस ७ गा ३ न० काः १ स्युद्वये १२ रत्नाक्षरमितीरहिते विधाय तस्मा
 त्पुनर्दहति शेषवद्वन्वतः स्याज्जेता एव वस्तुतः सधियाविधेयः ७

तुलारिभजनीधसगानका
 ६ ३ २ ४ ८ ६ ९ ७ ३ ० १
 अथ ३ ६ ३ ऊ ७ २ ३ ३ ३
 कसगघच छजकटठ ६
 ठण ण थ ट ध न प फ ब भ
 म य र ल व श ष स ह ० ०

शेषाभिर्भज्येयसंख्याशेषोधिकः स एव जेताराजासधियास एव जेता वल
 यः सेनाधियतिः कर्तव्यः उदाहृतिस्तु रामरावणानामाक्षरसंख्ये प्राग्भ्यो
 धिते यथा राम १७ रावण ३८ एते संख्ये द्वादशेते ५१६ ० ते स एव जे
 ये ५० अत्र श्रीरामचेदो जेता ७ अथापरजयपराजयचक्रमाह अ
 कचरतपयशाः कलाः १६ भूते ५ ४ ५ वारो ५ द्वर ५ शर ५ वेदा ४
 धि ४ संख्याक्षराः अष्टौ वगोऽस्तेषां संख्ये जेता कादशात्प्रायाः विवाहा
 एदीष्टं तजयप्रतिद्वे द्विद्वयन्नाम्नाः सवेधिवगनापुनोसज्ञभिभोजि

इहैयंपरिभाषांकप्रहलोकटपयवर्गैः पिंडान्त्वेरंकानत्रखमितिस्वकृतकरणचिंतामसिग्रंथादाह लाघवाः
 तत्रशंभेगंगेत्यादि वरीद्योतितात्यं चाद्यं गान् एकादशालीषु ऊर्द्धाधस्याखविलिख्यतेषामंकानामधः अचः
 खरान् अगाइइउऊ एऐओऔं एतान् लिखेत् कथमित्यपेक्षयासर्गखंडान्विनैतिसर्गोविसर्गोत्तरं अः अंतः
 अक्षरल्लुइतिषंडाक्षरे अविनेतिसंवेधः अत्रात्राहरोनयद्यप्यचप्रत्यहारः गताअईउइत्यादि क्रमेणाय
 णीत्तभ्यंते तथापिसर्गखंडान्विनैति उक्तलिंगाहर्गोसमाप्तायस्थः अक्षरेणविवक्षितादृष्ट्याः एषोस्व
 राणामधः कादीन्वर्णान् उकाररहितत्वेनैकत्रिंशत्संख्याकांतिरुघातोषुतइलिखेत् अंत्योपांत्यकोष्ट
 इयंतुलेख्यवर्णाभावाच्छून्यमेवस्यात् एतसिद्धंजयपराजयचक्रं संवाधायतिरख्यतेयथा एतत्त्रया

शोपमेपगोअगाअगउतिईह्लेईहृहृहृदृध २ तदधःसर्गखंडान्विनाचः काद्यास्त्रालीषुतेइजमपिखुभ
 द्योर्नामवर्णोत्पेसरख्ये खात्रेशेषेषशेषेविजयपरिभवोदात्तशेषेन० वृत्ते ईमा ५ सा १ ली ३ का १

रिजैताक्रसतइहमताग्रोअइपुक्तमाद्यैः ६

श	मे	गं	ग	ति	ह्ले	ट	ह	व	धि	
प	प	३	३	३	ई	ई	ट	ट	२	जनमाह
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ऐ	ओ	औ	सुभटावन्योन्यप्रहारिणोवीरो अत्रापिखु
क	ख	ग	घ	च	छ	ज	झ	ट	ठ	मटशकृगुहसामुपलक्षणाद्यं यतोवादिप्रतिवाद्यादीनामपिजयप
ड	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	ब	राज्यज्ञानोमेतः अतो जयपराजयोः जिज्ञासितौ तयोर्नामस्वरव्यंज
म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह	०	नानाये शंभेगंगेत्याद्युपरिस्थ्या अकान्त्वरान्त्यजनवाक्षिपति यथा
										रामरावरायोर्जयपराजयविवक्षाया रामइतिनाम्नोरेफाकारमुकार
										रूपत्वेनचतुरक्षरद्वयस्यरेफाद्युपरिस्थ्याश्रकाः ग३मे५शं५शं५ए
										वैसंज्ञिकमेलनेसंख्या १८ रावैरान्नाम्निवर्गमे ३ ५ ग३शं५ एत
										कप्रथकद्योति तनाद्येभक्तेयन्नामवर्णोत्पेसरख्यासंशेषात्तस्यजयः यस्यत्वेनिः

ॐ
सू. टी.

उत्तराफल्गुनीस्वात्यनुराधाज्येष्ठाश्रवणाश्लेषाशनिष्ठाउत्तराभाद्रपदारेवतीएतानिद्वादशभावि प्रक्षिप्यहृतीयापंच
मीसप्तमीनवमीएकादशीत्रयोदशीपंचदशीतितिशयः रविशोमशुक्रशनिवाराश्रायसकुलगाराः प्रास्थ
युद्धपट्टः प्रयातोयायीधूर्त्वेनिश्चयेनविनयते इतिफलम्

अथएङ्एतौप्रव्याहारौतत्संग्रहस्ता चईऊओ

एतेपंचस्वराः कञ्चडधभवपतन्मुखेव्युत्तदादिवर्णास्वरपुञ्जकारणकारजकारवर्द्धितिसुस्वामिनः क्रमेण
गास्पुः यथाकञ्चडधभवामोत्रकारः खत्रह नमशानामिकारः गफतपयसानामुकारः घटथपरसप्त
मेकारः चठटवलहानामोकारः तेथअईउपउएतेपंचस्वराः पञ्चद्वयसंवधिबदाभद्राजयोरित्तैश्चपू

स्वराः कञ्चडधभवमुखेव्युत्तदादिवर्णास्वरान्तैसिद्ध्युक्तयोपुवांतेऽपचयइतर

वालः कुमारोपुत्रमजरथतास्वादिवर्णास्वरान्तैसिद्ध्युक्तयोपुवांतेऽपचयइतर

नांतियोनां क्रमात्स्वामिनः तत्रापिप्रतिपत्तिथिकपिलवयकाटप्रांश्राप्रमातोनेकैकस्वरभोगः ततश्चै
कस्यातिथिवैकस्वस्वरस्य भोगः घट्टे ५ पत्तानि १० प्राणा १ सर्वद्वेरोच्चारः ० एवमहोरात्रव्यापिन्या
घट्टिकात्सकाशानेदायाप्रातरभ्यपंचघट्टिकालेप्रसापिस्तत्रयोगात्सुनेस्वरेष्वप्रसापि ५५
नास्तथैष्वट्टेपञ्चस्वराणां नावतिकात्तभोगः एवंपंचस्वरभोगकालेघट्टिकाः २० पत्तानि १६ प्राणा २
सर्वद्वेरोच्चारः ० ११ पुनरकारादियंचस्वराणामेतावत्येवकालेभोगः तत्सुक्तघट्टः ५४ पत्तानि
३२ प्राणाः ४ सर्वद्वेरोच्चारः ४० पुनरकारभोगकालेवत्येवपंचघट्टिकाट्टिकालेनघट्टीघट्टिकाः अहा
रात्रिजाः ४४ एतेपुनर्भद्रायांतियोप्रातरारभ्येकारस्यभोगः ततः उकारादीनाएवजयायामकारादी

राम
३

तायं यन्नामवर्णकशोषोधिकः सविजयतेऽन्यप्रोषस्त्यपराभ्यते उदाहृतस्तु अस्मिन् जयपराजयचक्रे
 रामरावणात्तामात्तरसेखानीयते रेफमनवर्गस्तस्यांकेलकारद्योतितञ्कारः प्रथमवर्गीयस्तस्यांघोदकार
 रद्योतितोमकारः सप्तवर्गीयत्वात्किंकारद्योतितपकाकः अकारश्चाप्रवाग्दृष्टाकः च एवेरामनामवर्णसख्याः
 ३४ द्वयोः सप्तभागशोषोर्द्धे अत्रसमप्रोषत्वादुभयोः साम्यं च

अंबुयोवरुणादेवन्यंशतमिष्यतानिचत्वाभिमानिदृशमीषधीद्वितीयास्तिस्रस्तिययोषुधत्वासरश्चत्रयंकुः
 लाकुलगणाः रात्रोर्युप्तोः संधिकरोद्वयोर्धुनिदृन्त्याप्रीतिकरोति अस्मिन्नाणोपुद्वाद्यारभेसधिभवतीत्य

दृष्टपतिर्दृष्टसंकाशनाश्रित्तद्युतो ताक्तेः समाजितायांस्याद्विजयोधिकशोषके
 द्वयोर्दृष्टप्रमीषधीद्वितीयावुधाः रात्रोसंधिकरः कुलाकुलगणाः स्यान्नोर्जयार्थकुलः
 स्थितमानिशोषतिथयोयुग्माः कुजोभार्गवः सद्योन्वोर्कुलसंज्ञकोविजयतेतन्मिस्य

अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ	अ	इ	उ	ए	ओ			
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०

र्थः कुलगणास्तवत्पमाणाः स्यात्तेः स्यायिनः उव्यधीशस्यजयार्थजयकारो
 स्यादित्यर्थः सचकुलसंज्ञोमासाव्यः तिथिमानिचित्राज्ययाविगायापूः
 सर्वथादाश्रवणापूर्वमाद्रपताश्रिबिनीकृत्तिकाभृगाशिरः पुष्याः पूर्वा
 फाल्गुनीसंज्ञानिद्वादशमानिचन्योऽष्टमीद्वादशीचतुःशीति
 चतस्रस्तिययोदशम्याद्यपेक्षयाशोषभतायुग्माश्चोमप्रकृत्यासरे
 चार्थः सर्वः कुलगणाः स्यायजयकृत् अन्ये तस्यासक्तं भातियिवार
 यतिरिक्तोराणां अकुलसंज्ञकः सचभरिणीरादिणीपुनवेमुह्यमा

नं रिक्तायामेकारादीनां प्रतीया मोकारादीने यस्य स्वरस्य यातिथिस्तस्य तस्यां त्रिभिर्भोगोऽन्येषां द्विर्द्विवितिः
 भावः संप्रतिस्वरावस्थायात् नान्मदति यायात् नोन्नेययाद्यो वर्णस्तत्त्वामियो अकारादिपंचानां म
 योस्वरः सतस्यवालः तदपि मकुमारः तदग्रो युवा तदग्रो वृद्धः तदग्रो मजः एव मन्वेषां ग्राह्याः स्व
 रादिकानामच्युतादिनाम्ना तु वर्णाभावादकारादिरेववसोसरो ग्राह्यः तत्फलमाह सिद्धीति वालस्व
 रभोगकालारब्धकार्यात्कुमारस्वरभोगकालारब्धकार्ये अधिकासिद्धिः एवकुमारकालाद्युवकालेपि
 द्याधिक्यमितियुवस्वरांतः सिद्धेरुत्कर्षः इतरयोः वृद्धमृतयोः स्वरयोः सिद्धेरुत्कर्षः इतियुवस्वरभो
 गकालं तात्वाकार्ये रम्भः कार्यः एवतत्कृत्यमाह द्विषितः शत्रोर्मृताचिमृतस्वरभोगकालयुद्धतो

शेषाशिनोऽग्रगोर्भोगोस्तत्क्षेत्रेशनेरुदपिनोश्चतवांशकेजात भारेकरेतुपरतो

स्वादित्यतस्त्रिंशद्वारुवाऽपिपंचकेयु

युद्धे कुर्वतो स्वयुवचस्वरजयः ॥ १॥ अथाकारादीनां ग्रहण शावुदयं चाह मंगलारिज्यत्योरेतल्लेजभृतानांचरा कसिंहानामकारः स्वामी एषुचराशियुः अकारउदि योस्तद्राशिनोचकन्यामिथुनकर्कटानामिकारः स्वा एवं वृहस्पतेस्तद्राशोर्भोगेन धनुषेऽश्रोकारः स्वामी योरोकारः अथनवांशोप्रात्त्वमाह अथति अजान्मे वादिहादशाराशिनानवांशकाः १०८ तेषामध्य	अर्वातः इकुम् ३ युवा एवृद्धो मृतः शोशात्वेतत्तद्राः कुरुस्थस्वजड गकतप घटथ चठदव शीनांमेवहृम्नि भवे नमश यष करस लहा तः एववुधचदु नेधुप मपुष १ जपय १ परिपघु १ पयय १ मेसः बुचै इह अक्र शनि शनेर्मकरकुभ मृष्टिं केमिक मीध १ एवृ च १ कुं १ अर रवतो पुनवेप उफाप अनुप प्रवप
--	---

दुसावकारेकारौकृष्णान्ययोः कृष्णश्रुत्कपतयोरीशो राधेवेशाघेतस्मिन्भादपदेसहा
 मार्गशीर्षस्तस्मिन् अकारः प्रभुः दुषेःश्रिनेःश्राघाटेनभसिःश्रावणेचदकारः प्रभुः मघोचैत्रेणोषेचउका
 रः प्रभुः श्रुत्केःश्रुत्केःकारः प्रभुः माघाद्ययोर्माघश्राद्योययोस्तोमाघाद्योमाघफाल्गुनो
 तयोरेकारः स्वामीति सर्वातरभोगः दुहायिःश्रावतेयः एतावतावर्णस्वराप्रवेचितः १२

नामद्वयनाम्नारम्भस्तत्रयोर्गोवर्णस्तज्जाततद्गतोयः स्वरः समात्रास्वरः स
 चासावच्चतदजित्यर्थः सचमंत्रादिसाधनकर्मस्वचकूलो ग्राह्य नाम्नायेदलोवर्णाश्रु
 तेषांयेवद्वयमाणावर्णोपेक्षयासंख्यतयोरेकं जीवस्वरो भवति सचश्रुभेमदुल्लङ्घ्ये ग्राह्यः यस्यजीवस्वरस्यस
 ख्याकिंदापंचमि प र्भायो नृपदिष्टाधिकार्यः भायोयः शिष्टाकस्तत्संख्येवाकारादिपंचस्वरो ग्राह्यः श्रुत्यशेष
 सुरवर्णजेवतुवदज्मात्रादिसिद्धोदलसंख्येकंतप १६ संख्ययाऽव्यभियशोः काद्येमिर्प
 जात्रिकवर्णिकेक्यमपहतेः शेषश्रुत्सकृतौमात्राणीग्रहयिंदुजीवमैग्रहाज्जेक्यान्म

तुपंचमडोकारवर्णो ग्राह्यः यस्यजीवस्वरस्यसंख्याकिंस्थानस्येषुस्यादित्यपेक्षायामाह ३
 लस्वरेषुतपसंख्ययाद्योदृशसंख्ययाव्यवच्छिन्नेषु श्रुत्तुडउउऊरुत्तुल्लुएपेउओश्रुत्तुः इतियशोयेवर्गशा
 र्गोयोश्रुत्तुर्निश्रुत्तुः संख्ययोर्नित्यर्थः काद्येकवर्णोद्येवर्गाज्ञातेकचटतपयचूर्म पसतिप्रत्येकंपंचादरेसजित्य
 र्थः वैश्राद्यायजीवस्वरचक्रमेवलिख्यतेयथात्रासोदाहरणो रामनाम्नोरेफाऽऽकारमकाराऽकारदृपत्वादि
 रद्वि पंचेपक १ संख्येक्ये १० पंचभागेऽष्ट तेनरामस्यडोकारएवजीवस्वरः पिंडस्यरमाह ३
 कामात्रास्वरः वर्णिकेवर्णोस्वरस्तत्संख्ययोरेक्यस्यमपहरणो कृतोयः श्रायः सः पिंडाज्जिंदुस्वरो भवतीति
 संबधः सचमंत्राः सक्तौसन्कारिसज्जीकरणोग्राह्यः उदाहरणायथा रामस्यवर्णोस्वरएकारश्रुत्तुयत्वाच्चतु
 स्संख्यः मात्रास्वरत्वाकारः प्रथम्यादेकसंख्यः तयोरेक्य पंचभागेऽष्ट श्रुत्तुततः डोकारएव रामस्यार्ण

५
सं. सं.

आउने पूर्वार्धे परति रथोयने च
नादिशो विदिशुप्रभुदिवानिषि कर्षोः
२०२४२०५० प्रहरे राशेयोतलया
दिवानिषि चषिषिषिदिशना
ननुख्यात्रहितानरणाः २०

अर्कः सूर्योदिनेदिने द्वितीयया माहृतो द्वितीयया चतुर्थ्याम्यस्य प्रथमातिक्रमेकारणाभावात्
प्रथमस्यार्धे तदारभ्य प्रथमयाम्म्य द्वितीयाहृत्या रभ्यत्यर्थः यामेयामे प्रहरे प्रहरे तृतीयाहृत्यां दिशं हेतिकां
दिशामारभ्यत्यपेक्षया प्रतीची प्रभृती रिति सूत्रादि गये द्वायाहृत्ये याम्या नुदति सांदिशं प्रभंत योर्यम्ययोर्ये प्र
थमद्वितीयाहृत्यो यो गते न प्रथम चतुर्थे यामयोः प्रथमद्वितीयाहृत्युमे न याम्याहंतोतिभावः एवंप्रविट्ग्धादि
प्राप्तत्वात्लेयुश्चुमेत्याज्याः दग्धप्रहरश्चुभेकस्मेरान्याज्याः १८

चंद्रदेशादिशामेशान्यादिचिदिशोतन्सांवेधिनीराशौदिनेयामेयामे प्रहरमात्रे कालेनिहंति कौतावित्या
हृत्यकुंभोयशा न्याशेयोस्यो प्रहरमात्रे निहंति मृगो मकरत्वे चाग्नेयीस्ये सिद्धं चदक्षिणादिकस्य द्विती

माहृत्येन एव यामेयामे तृतीयां चतुर्थाहृत्यां अर्कः प्रतीची प्रभृतिर्नि
माहृत्युगेन याम्याम् १८ देशादिशोचंद्रोयामेयामे निहंति चंद्रकुं
चित्तथा कन्यामिथुने क्रमेणोव १०

प्रभृद्विप्रभृदिशो दक्षिणा चटिकु तत्रस्थिता राशयश्चंद्रमसाप्रथमप्रहरमार
म्ययामचतुर्केषु चतृताः स्युः अतएव तांदिशान्तराशयश्च प्रथमादिषु प्रहरेषुत्याः
गडनामागदमेदो द्वे प्रहरेः षोडशसंख्ये प्रहराहृदि

नरात्री संवेधिभिराग्नेयीदिशामारभ्य यक्षे षष्ठीदिशं प्रहराहृत्ये प्रमाशेन दिवादिने निशिरात्री चद
न्यात् ततश्च युनिशावीरहृत्ये कैकादिरयता भवति अतश्च गडहृत्ये दिक्कामुख्येन तद्विकारेषु प

रिप्रात्रेव विहितानत्तस्योदिशि स्थि
त्यापूकायो हि तात्वात् दिक्कैकतक

ननुख्यात्रहितानरणाः २०

नेत्रकारदयोश्चः स्वराः पूर्वादिदित्यमधोचवर्गसभायां युद्धस्थानादेश्च सन्नि
 विद्याज्ञातव्याः तत्र युनिस्वरविषये च जयेच निजयुवस्वरमाश्रितो भटः सुखेजयेदरीनितितात्पर्यार्थः प्राद्ययोर्वी
 लकुमारयोर्घातादनेतरं प्रहारे लये सति जयः पर्येततः स्यादित्यर्थः अन्निमयोर्द्वेद्वैतयोर्जयानभ्यादित्यर्थः
 स्वशात्रुवलावलाभ्यां संयुवस्वरदिशं प्राञ्चुस्वरदिशं प्राञ्चुत्वाद्द्वैतस्वस्वरवले प्राञ्चुत्वात् भावे युद्धवा
 दाद्यर्थे तांदिशमाददीतत्रस्थितायुद्धादिकुर्वीत् उदाहरणं अत्र रामस्वरायोरकारः स्वरावात्सुदियुत्तरात्
 तस्योः प्राच्यां युवस्वरः अतस्तद्दिशामरावरायोर्वले इति भवन्नान १६
 येषानीतः येषानीदिशामरभ्य प्राच्यादिशः क्रमेणाग्निमाविवक्षितास्तस्य १७

क	य	म	रा	य
उ	९	४	२	१
अ	३	३	४	३
क	ख	ग	घ	च
छ	ज	ऊ	ट	ठ
ड	ढ	त	थ	द
ध	न	प	फ	ब
म	म	य	र	ल
व	श	ष	स	ह

त्वेतरगाश्रते च सुखेजयेदृनिजयस्तुघा ० २।०७७ ११८ भौ आ१०।११७
 तान्निमयोर्स्वशात्रुवलावलाभ्यां भवमाददीत्तरात् ३।५ सु
 प्राणीतः मित्तकुजप्रानिरविग्रहाराशय
 गुरुद्वयोः रत्नउदन्दिशोत्तरहयोस्तु वा३।६ बु प४।३ ने.१।७
 कादिगृहभृत्पराशयोतिविद्याज्ञातव्या यथाश्रुकराशिक्षयत्नेसयेप्राप्त्यां भौम
 स्वराशौभसदृश्रिकौतौ प्राच्यां प्राणेमेकरकुंभौतावाग्नेयो रवेर्देहेत्वेत्त्रसिंहः स
 दक्षिरास्यां इंद्रो गृहे कर्कः सप्रतीच्यां गुरोर्गृहे धनुर्मीनोत्तयो
 रत्नोदिकुनेत्तनी उदीचीचदिकु क्रमेणाज्ञेया जौबुधस्तस्य १८
 हेकन्यामिथुनेतेवायव्यां ३।७ ३।८ ३।९
 वा प३ ने

शुभः राहुः यामाहैः प्राग्वातांतकशंभुपाशिहुतभुक्रुपौलह्वरत्तोदिशः इति कथमित्यवेत्तायां स
 एषहीमिति प्राच्यादिदिशो गच्छन् स एष ही दिशो याति न त्रुक्रमेण स च राहु र्कवत्पृष्टदत्तोहितो बलप्रदुःश्रयं
 १५७२४१ २३ आ १९ भावः राहु प्रातरारभ्य यामाहै प्राच्योति एति तदनुषष्टीदिकवायव्या तस्यां यामाहै ति एतित
 ३२११ यष्टरुतदाई १४ नः स ही दि कु द दि रात स्यां यामाहै त ईश्रादिशि प व क्रमेण स ही स ही दि प्रां यामाहै यामाहै
 ३५५२ २९१९६ ने ३१९ यामाहै याति स च सकल कार्येषु पृष्टदत्ते भागे च शुभान्यत्रा शुभः
 निशिति पाशिक कुमः पश्चिमादिशि मातभ्य स ही स ही प्रहरा ह्यै रति पत्रा उने प्रवादये

प्राग्वातांतकशंभुपाशिहुतभुक्रुपौलह्वरत्तोदिशो
 स ही निशि पृष्टदत्तिरातः शुभो द्विघटिको मोतुर्ये तुर्यो
 गति प्रतीची दिशः शु

राहुपाशिक कुमो सो स ए
 वाक्यवनेंद्र एतसहिम

ई ४ २९ आ ई ३८ २५ आ २
 उत्तर ५ दिवा द ३ ३२३ रात्रौ द ७
 वा २ प ५ ने ८ ५१ ने ४
 तिदिन रात्रौ द्वात्रिंशन्मूहै र पृष्टदिशां चत्वारो भूमाः तत्र क्रमः पृष्टानदेतिरा
 वायुपूर्वने ऋत्युत्तराग्रे यपश्चिमा २४

पश्चिमाग्नेयोत्तरने ऋतिपूर्ववायव्य
 दक्षिणोशनदिशः इत्यर्थः अथ द्विष
 टिको मोहृत्ने क राहुः प्रातरारभ्येशा
 नीतश्चतुर्थे चतुर्थे दिशां मुहै नै र्यो
 वा २७ २४ ३३ २१ २६

ई ११ २१ २९ २४ १२ २२ ३१ ५१ ५४
 ३२ ५ २८ ३३ आ
 उत्तरा ६ मूहूर्त ६ ६-२१९५
 १४ १५ ३० राहुः ॥ १८ २६
 ३१ ११ १९ ८ १६ ५ १३ ३ १
 वा २७ २४ ३३ २१ २६

राम
 ७

अर्कोयदिदिनेष्टेष्टप्रदेशोदक्षिणप्रदेशोवास्यात्तदास्त्रा
यापुरतः स्यात्प्रदेशोवामप्रदेशोवाजायतेतदाचंयायोस्यायिनोर्जयः कित्त्वयविशेष- मूर्केवहतिदक्षिणभा
गस्थपिगलाख्यरविनाड्यांप्राणवायोचवहतिनदाप्राप्तीस्यायिनोर्जयः अयन्विशेषः वामेग्रतेचंद्रेचंदना
डीवहेचघानुर्जयोतस्यायिनः घ्नस्यत्तुस्यायिनोवामाग्रतो गतेचंद्रेरविनाडीवहेचस्यायिनोर्जयोनयायिनः
दयीपक्षेयपक्षेकस्यपक्षगतःशशीचंद्रोवामएवेष्टः २१
स्योर्थः उदगमनंत्तरायणगतस्यचंद्रस्यस्वमध्याद्देखाद्वाद्वाद्दुत्तरतश्चंद्रगतिःसं

पृष्टेर्कोयदिदक्षिणोपिपुरुतःस्त्रायाथवामेर्जयःकित्त्वर्केवहतीस्यायिनिविधोवाहस्थितेस्यायि
नि स्त्रायाष्टगदक्षिणानिशिशाशीवामेग्रतोवाजयोयात्तश्चंद्रबहेपरस्यत्तरवेवामःशशीष्टः
द्वयः २१ प्राचीमुदीचीवाचंद्रेगतेस्यायीर्जयोभवेत् प्रतीचीदक्षिणोवाज्ञेयायोविजयमान्
यात् २२ वायुःष्टेदक्षिणोचवहन्सूचयतेवत् संमुखीतश्चवामश्चमटानोभंगसूचकः
२३

भवतिइतिरवीदुग्दस्त्रायावस्तानि २२

पृष्टेदक्षिणेचहन्वापुर्वलंसूचयते सं

मुखीत संमुखेवहन्वामश्चवायुर्भटानोभंगपरजयंसूचयते इतीतिवायुवलम् २३ श्रीराम

५५
 मदनसुखीकाश्याः ३२
 यत्र स्थानं पृथुस्थानेषु प्रहाराः रविक्रा
 दिपुत्रे प्रवृत्तिनिष्ठानि यः विरुद्धा
 मदनसुखीकाश्याः ३२

त्रिअयडेकेचलः ४ सप्त ५ द्वि २ संख्येस्तत्र द्वारयामादौ नतिन. तसयुद्धममेव जज्ञनीयः रव्यादिवारे खेवकर्म
 तरेषु वज्रगनिप्रहरादौ तराणाह
 हितार्थं कर्मोतरेषु के वारे शोरव्यादिस्तमेद्राशाचादिशिनि वृष्यतह कमेरा प्रदक्षिणस्थानात्तानाश्रियादि
 दिगतान् चंद्रादिवारा प्रहरादौ भोगांश्रुविन्यस्य यदायस्मिन्न ह्ये प्रहरे यस्यां दिशि शानिः स्यात्तदा तस्मिन्का
 लेताककुभे सन्मुखेन यायात् २८

सूर्योदिवारा... व्यादिदिनानितद्ग्नोयोहासोतकाभसखिशष्ट
 तसयुद्धममेव जज्ञनीयः रव्यादिवारे खेवकर्म
 चतः सप्तद्वियचा... त्रियट्मख्यानिरव्यादिक्रमात् प्रहरदलानि ख
 प्रदक्षिणस्थानात्तानाश्रियादि
 व्यादिदिनानितद्ग्नोयोहासोतकाभसखिशष्ट
 वासरमोवार प्रहृत्तिलस्या अन्तरायाघटिका

मधुसंखिरयामदनैस्तुकानः सूर्योदिवारगतो युधिवृत्तनीयः माधुसा २२
 मद्रत्तानि भानुवार क्रमादपिनरः स्वहितार्थं मद्रत्त २८ वारे प्रभेद्रा विनिवेश्य पश्ये
 नातान्कमेराया माह भोगाच्छानिरस्तियस्यां दानयायात् ककुभेन दानात् २८
 माधुसाश्रवारपा द्वारा रविसिद्धवुधे वृषानि गुरुमोमानामरि स्वगस्य प्रावज्या
 मदलजः प्राग्भागक गृहजोराहोः स्यात्कृचाधरे श्रुतां शोराहल प्रहारारवेः

इष्टकालोखे
 द्विप्राः ये च भिराजाः वक्ष्यमाण गृह क्रमेण तस्मिन्नह नियो वाराधिपस्तभारभ्यहोराभवः
 ति गृहक्रम रविशुक्र बुध चंद्र शनिगुरुमोमा इति एतद्गृहसंवेधिन्यः क्रमाद्द्वारास्युः
 इष्टकालभवासा च स्वशत्रु राशिर्येद्रो गृह तत्संवेधिनी वापित्यात्याः ३०

द्वये प्रहरांशत्रु गृहस्थापित स्याद्द्वीतेः किल होरायाह दिमुविस्वद्गादियुद्धे
 विरुद्धा यामादौ ३४
 ५३३
 ३०

हाचरणोवामंसे प्रहारः विरुद्ध गृहभवस्तु प्रहारः प्राग्भाग केशरीरस्या इभा गकश्य
 र्यः विरुद्ध राहमवलुकचाधरे विरुद्धर वस्तु प्रहारः करे स्यात् शत्रु गृह होरायाश्रुता

३४
 ५३३
 ३०
 ३४
 ५३३
 ३०

योः शिरसि हस्तयोः प्रस्यत् विरुद्ध चेद्रा
 योः प्रहारः संमुखे भुज ह्ये च स्यात् प्राश्रुत
 ह होराया युद्धारम्भे घात प्रहारो भुव ह्ये

प्राक्तेमानलाद्युक्तमदित्युदशानतिषुर्दयामार्द्धेदशोमाचनदेतायास्त्रिययज्ञासांपदं
 पूर्वणतदितिक्रमेणकारणाभावात्स्मित्येयामार्द्धेअर्द्धेप्रहराअथैसंख्यालैः कृत्वाएतीतिसंवेधः अयेद्विती
 द्वैपिथीनांरात्रोयोगिनीप्रागुक्तदिक्रुमेणोतीतिसाचार्कवत्पृष्टदक्षिणेचशुभफलप्रदाशुभभावः प्रतिप
 दाद्यष्टम्यंतशुक्रकृष्णतिथिषुप्रागुदगात्रेयनेर्च्यतेदक्षिणायाम्निमवायव्येशानीषुयोगिनीचरतिप्यंत
 कर्मादिपूर्वमातासतिथिषुवायव्यपर्यंतदशैशान्यायोगिनीनरपताबुद्धंअतोत्राप्येवंव्याख्येयं दशो
 नैःषोडशतिथिभिः अतःसप्तम्यपौर्णमास्यांचवायव्येअष्टम्याममावाण्याचेशान्यायोगिनीटीकाकृ
 ङ्किः यद्दशैवायव्येयोगिनीत्युक्तं तन्न नरपतिमतमवलोक्यत्तित्वितेप्रथमसप्तमचतुर्थतृतीयाष्टमत्

रक्षोवाक्युत्पत्तयानेशादिबुद्धशर्णैस्तिथिभिः लिख्यर्द्धेप्रहरैरेतिरविवक्षुयोगि
 मारीवासाहीवैस्वीयेदीचस्यात् चंडिकाचमाहेश्वरीमहालक्ष्म्यभिख्याच १
 गह्युक्तायस्यैकायंशत्रुलक्ष्यंनिहंति अष्टसर्वभ्यावलोक्येत्तदेतत्संक्षेपा

तीयद्वितीयतृतीयादिदिशादत्यर्थः किंसमस्तदलेरागइतिसंकेतः यामार्द्धेयोगिन्यपियति
 ३३१८ ३३१९ ३३२० योयत्रदिशिष्वत्तेतेततश्चारभ्यप्रातरादियामार्द्धेः किंसमस्तदलेरागादिइतिदिक्षुपाति
 लक्ष्मी ब्राह्मी वीरुहै एवंनिशि २५ एताः क्रमात्प्रतिपदादितिथियोगिन्यः पा
 ३२१२०१ योगितेद ५१२ माहयोगिन्यापिथिथियोगिनीमारभ्यप्रथमसप्तमचतुर्थतृतीयाष्टमत्तीयद्वितीयत्
 कोमारी चक्रम ऐंटी तृतीयाः किंसमस्तदलेरागइतिसंकेतितान्तियाएतत्पयस्याग्नेयप्राक्तेमानलेतिश्रुत्वा
 वा५११५ प६११५ ५१२० हेयः यस्मिंषुसाराहप्रयुक्ता
 माहेश्वरीचक्रिका यंजने

निवलसर्वभ्यावलोक्योदिकेकालवाखादि
 भ्यः अष्टमवतिइतिमयासर्वंअथसार
 तसत्पताग्यधथिउक्तः इतिरह्यप्रयुक्त्या
 किनीवलप्रयुक्ता २

नामार्कचंद्रभानियदिनेत्रोरपि एकस्योस्तु तदिनेयुद्धेवर्जयेत्तद्विषयं नक्षत्राणि ३३
 शनिचेद्राशः वारेणः प्राच्यादिदिक्कुभाकारेत्यादिना प्राङ्निषिद्धे विप्रस्यतः श्रुताभवेति सामान्यतस्तु तद्द्वारेणः
 दिनेतेनतद्विशिप्रलट्टे तच्चप्राच्यासकेनेदिशियात्रार्थवर्ज्यं तत्रैवंयोजनस्वस्वदिनसंबधियष्टसप्तमप्रहरा
 इयोः क्रमाच्छूलमन्तसिप्राच्यामुक्त्यामाह्वयोरुयन्त्या एवमन्येपितत्रदिशितत्रयाभाह्वेत्याज्यावाराः गुरुः स्व
 वारेः श्रुमयामाह्वे दक्षिणास्यादिशिप्रलेख्यं प्रुकोस्वस्ववारदिनेचतुर्थेत्तीययामाह्वयोः प्राच्यादिशिप्र
 लेकुजबुधोस्ववारयो रुदीच्यादिपचापुयामयोः प्रुलपते प्रहराहास्तेन द्वारेतत्रद्विशिविप्रस्यतावज्याः साम्य
 क्तत्रदिनानिसकसान्येवकथानिऽतिवारोदिकप्रलम् ३४

सुद्धेनाज्योत्स्वाः २०३ परिशेषयोगते सर्वपितकाले शशिनोरव्याद्यागतिवृत्ति ६० लवस्तुघ
 टिके ३५ पक्षोऽज्ञोवोवलतिगतिनारत्नातोऽसौकोगम्यस्तत्रद्युतमुद्रुप्रायेकर्त्तरीगुरुसते स्याथोना
 यायुद्रुपतिरिमो जीवगोत्तयायप्रगाज्जधकिमपितुवरकर्त्तरीजगधतश्च ३६

मस्यनक्षत्रस्यतत्रद्दहभुक्ताद्यानायस्मधीऽनवभिर्गुणिताः नखात्रिबंधशतिभागस्तत्रलब्धयतभार्गप
 रिशिष्टं चयत्तयोत्थपरिशिष्टयोः संवधिनीगतिविद्यमानेशशिनश्चद्रतकालिकेतत्रकालमवेगन्वत्तमान
 नक्षत्रेऽत्यनुना प्रकारेणारव्याद्याः सूर्यादिभुक्तगतवर्त्तमानेनक्षत्राणि स्परित्यर्थः घटिकातु ५६ प्रभवेगतिन
 तिलवः सूर्यादिभोग्यनक्षत्राणातद्भागकालस्यस्यः ३५ वलिताविपरी
 तावक्रागतिर्यस्यतादृशेनराज्ञयाऽतामुक्तायेऽहना नक्षत्राणातोकास्तुयोदशसंख्यालेजीवमदाः राहुभेके
 त्रयोदशभानिजीवपक्षकानिस्परित्यर्थः गम्यस्तत्रयोदशात्मकपक्षोऽस्तसंज्ञः यायीऽद्रुपतिः प्रदोत्तयः
 जीवपक्षः क रौ मशु पु प्र सै म २३६ चिसि ५ गौरवीदृजीवपक्षनक्षत्रगतौतयोः स्यायीयापितोः क्रमाज्ज्याय
 कर्त्तरी म श रे ३ २ श ध प्र मु ३ १ म ज्ये ५ भवतः धी प्राभेत्यादिश्वेत्तस्त्रीकरोत्यानीतनक्षत्रस्थितरवीदिः
 लतकालजयपरजयज्ञानमन्तनक्षत्राज्जगधतक्षत्रग्रहपव
 मन्तपदाः

वृषात्तं बलं किंचिद्दूरं श्रेष्ठं जगत्प्रसिद्धं
 कर्त्तरी सूर्य एतद्भुज्यमानेन लक्ष्मि
 केः इति राहुकालाने लोचकम् ३६
 १०५

पुंसो भटस्य जन्म लघ्नाङ्गनराशौ वैष्णवकदादशकादशानवाधुत्तः पंचयत्तुषु
 स्थानेषु स्थितानवापि खेटाः ख्यातयो ग्रहाः सहसातकितमेव द्विषशत्रुक्रमात्सु द्विवक्रै र हृदयसहितवक्रै र लनस्थी
 ने ४ उरुदे प्रोपगदे ६ अधिप्रदेशे ७ भुजयोगे इत्येते बहनुः निजजन्मलघ्ने वा जन्मराशौ वा स्थितो को मृद्धिह न्यात्तज
 न्मलघ्नाङ्गनराशौ वैष्णवकदादशचंद्रो वक्रै शत्रुह न्यादित्यादियोज्यं बालुलु बासिन्धुग्रे गृहप्रारंभः कृतस्य योधा
 शो ग्रहः सवालुशरु वाच्यः ज्येष्ठपुत्रो त्यतिलग्रे शास्तु ग्रहः सन्नामा स्वजन्मलघ्नादष्टमराशौ शास्तु कालनामा
 सो ग्रहः सवालुशरु वाच्यः शो वा क्रमाद् द्वित्रिसप्तमस्थानेषु अनिशामनसखे स्थिताः क्रमात्काली कठे हस्तयुश
 आत्रादिभिर्नक्षत्रैः नाडीत्रयनिमित्ते हि चक्रे
 सुं प्रेतीत्यर्थः ३२

पुंसः कशिरपु १२ कपि ११ नया १ धो २ द ६ भा ४ मां पत ६ संख्याः खेटा हनुर्नवापि द्वियम
 मृर्द्धवक्रै सहत्के बलो जे चोरु देशे गट इति त हनु ग्रंथि वोगे इ भागे बालुः सन्नुः सकालः खर ल ३ स ७ म
 निशगीः कर्णिके देशे च ३२ आत्रादिभिस्त्रिनाडा हि चक्रे यद्येकनाडास्युः नामार्कं चेद्भुभानि प्रध
 नेतदहस्यजेद्यात् ३३ शानि चंद्रो गुरुसूर्यसितौ कुजपुयो त्यजेत् यत्तद्विनिषिद्वा इ यामे प्रुरोचि
 यद्येकनाडास्युः तद्विने जन्ममेना म्भं वा सूर्याधिष्ठि पंचत्री रापि स्थित दह स्तु द्विने प्रधने युडेय
 त्वात्पुनेत् तत्राद्या पूर्वोफा ३ फा अनु ज्येष्ठा धनि शत भ २ क एकनाडी स्थित भानि स चं मे बु ह प्र श स के
 नवपुन मघा हस्त विशाखा मृश्रष्टमा श्रि रो द्वितीयनाडीसि म्भ व ह स्त उ ग गं थ मे
 त भानि २ त्त्ययनाडा स्थित भानि शो घा पि अ सि न्म हि चक्रे

३ मे २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

शनेनचपरिमितैर्निष्वाशपर्यायकैर्निष्वासावृत्तिभिः शुभमाकाशाः वायुस्त्रिजः जलोत्थित्वाति तत्रैवसंबंधः ह
 द्येकमलत्रे एकपत्रे प्राचो एकतराई मूलमारभ्य
 वायुरित्यादि एवं प्रागुक्तसंख्येनिष्वा
 त्राद्याहारभ्यावनीतोभूतितत्त्वा १०५०
 तियथोपरिपत्रांतैस्वर्थागितरेपिपत्र
 गतत्रजुत्वेप्राकपत्राईकसंख्या
 निधि १०० त्राश्रय
 लोवृत्तिरप्यगुप
 हनिशालेकपत्रेष्वा
 त्रिभूमात्र ३९

नागेस्त्रिंशद्भिर्नीचेः षष्ट्यानिधिनवत्याज्ञायविंशत्यितरशतेननश्रुसाई
 त्रिंशद्भिः श्वासपर्याये राकाशावाति तदुपरियष्ट्या
 सपर्याये राकाशादितत्त्वानिवाति दत्तसाई तप
 हारभ्यव्यत्यासादत्यादितत्त्वक्रमेणप्राणोवा
 दसेसैव १५ १२ १० ६० ३० संख्याश्रुधोपिशा
 सामुख्येस्थितासैव ३० संख्याव्यत्यासाद्वेव
 १२० नश्रुक १५० मितैः श्वासपर्याय
 यंतराधोत्रजुत्वे व्यत्यासाच्चावनी
 सानानाघिसंख्या १०० नतरस १२०९

ति एवं च व्योमादिव्योमांतपंचतत्वानामेक
 धो १००० तिपत्रांतरेष्वेवमेव इयमेकसंख्याऽष्टगुणासकलकमलेननरस १२०० इतिभवतित्रिरावृत्त्यापरि
 शुभरांततश्रेकधमसंख्या २५०० इयत्रिगुणाः २१६०० अद्वारात्रनिष्वाससंख्याभवति ३९ अथप्रागादि
 कपत्रगामितिप्रागावायोयादृक्चिन्नचृत्तिस्तासांपत्रमानमाह इडादिदिशप्राच्याग्नेयादयस्तत्रतत्रसंचा

हत्कमलदलाद्द्वयोर्मिलितासंख्यासंपद्यते ताना

अथ इति श्री विष्णोः खरः खरः
 च चरुः भद्रः धनिः खरः खरः
 इति श्री विष्णोः खरः खरः
 प्रभातः खरः खरः

पंचविंशति संख्याकोशेषु तिर्यकस्थितोपरिपेक्षोऽवदुह इति पंचाक्षरा
 स्थात् अवकडदत्तान्स्वरभेदाद्विशतिसंख्यान् इति किं हि इत्यवप्रकारेण क्रमतालिरव मुत्रविशेषः कुमुगधदत्तो
 मध्यकोशेषु शृङ्खलत्रयकार उकारोपुक्तः एवलेख्याः एवं पंचविंशतिकोशेषु अष्टाविंशतिकोशेषु नलभतः कृत्तिका
 नक्षत्रात् इह चक्रवासाप्यमश्लेषानक्षत्रपर्यंतं वीणां अनुभिर्योः मस्य नक्षत्रपादासुः अर्द्धे कृत्तिका पादावो
 ष्विरोहिणीपादा एव मन्येयामपि नक्षत्राणां पादाश्च शुभिवर्गो ज्ञेयाः अन्यमपादवर्गात्तपमाद्देवमिति ए
 वंप्राणीत्या अन्येषु पंचविंशतिकोशेषु मटपरत इति वर्गात् अर्द्धे अर्द्धो इति स्वरभेदेन पंचविंशतिसंख्याकाः

स्वरैश्चक्रमत इह कुमुगधदत्तो मध्यकोशेषु धैर्यैरुद्धौ धालीखनलभनदहसार्धमर्गो भं
 एवं चान्येषु दद्यान्मटपरत प्रयुग्यता ठोम
 इह मानि चाहि देवेन यमज ए प्रतथा भुयुगधकोटः हरिभमवधिरत्रमेत्रतः स्युर्गण
 नक्षत्रादि खेतित्यर्थः अत्र विशेषतः मध्यकोशेषु कर्पुकारपुक्तान्स्वकाराणां

अ	ब	क	ह	इ	उ	म	ठ	प	र	त	न	य	म	ज	ख	ग	श	ट	च	त्वा
इ	वि	कि	कु	ह	मि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि	रि
उ	वृ	क	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म
इ	वृ	क	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म	म
अ	ब	क	ह	इ	उ	म	ठ	प	र	त	न	य	म	ज	ख	ग	श	ट	च	त्वा

कारयेणकारठकारेचलिखेत् ३० अथमघादिवर्षा
 नापित्भतोमघानक्षत्रादिहमटपरतवर्गेषु चाहि
 देवविशया नक्षत्रपर्यंतं संप्रनक्षत्राणां चत्वारश्च
 त्वारः पादाज्ञयाः नयमजखाः पंचवर्णां अपंचवि
 शतिकोशेषु लेख्याः भुपादकोशेषु धफाश्च लेखाः
 तत्रमेत्रतो अनुराधा हरिभं प्रवाणानक्षत्रमवधिरु
 त्यचत्वारश्चत्वारो भविशतिकोशेषु लेख्याः भुपा

ततः पंचविंशतिकोशेषु अष्टादशत्वात्
 लिपिं च विंशतिसंख्यात् लिखेत् तदुप्रायं कोशेषु
 प्राति संख्यात् लिखेत्

अर्कस्येनाद्यांमशित्त्वंइहेतदापुद्गारभेएकोपिचरेर्विष्णोःसिंहस्यवाहेलयावद्गुहंतिअत्रकिंचिअन्येपक्षेस
 र्येनाद्यांवाहहीनायाःपक्षैरिष्टन्निक्षिप्यस्वपृत्तनात्वाहपक्षेवहन्नादिपक्षेकृत्वात्तणनक्षसामात्रेणाकारेनस
 त्पसंख्यानपरीनविक्षपयतिनाशयति ४३ प्रश्नचंद्रनाडीवहनेप्रश्नोत्तराद्यमाह॥चंद्रनाद्यावाग्यावा
 मप्रदेशागतेननरेणा प्रश्नेपुक्तेविनिश्चितज्ञयाभवेत् प्रश्नः वहतिदक्षेदक्षगतेननरेणाप्रश्नेकृच्छ्रविजयोक्ते
 नप्रश्नविजयोभवेत् अन्यप्रदेशोवहन्नाडीदेशेदूतप्रश्नस्थितेप्रश्नःक्षतिःस्पात् सूर्येसूर्येनाद्यावहत्ता
 दूतोविद्यमानाक्षराणिएकत्रिषचादीनिचेद्रुवतेशशित्त्वेद्रनाद्यात्समानिचेद्रुवतेतदाध्रुवेनिश्चितम्

अर्कः। शित्त्ववहनेहरिहेतयायदेकोपिहंतिसुवहन्किमिवात्रचित्रं अन्येरेष्टन्वपृत्तनामपिवाहप
 क्षेनिक्षिप्यविक्षपयतिलक्षमरोन्क्षगोन् ४३ प्रश्नचंद्रवहेतवामगनरेणाक्तेज्योनिश्चितं सूर्ये
 दक्षगतेनकृच्छ्रविजयीअन्यस्यदूतेक्षतिः सूर्येचेद्विषमाक्षराणिश्रुवतेचंद्रेसमानिध्रुवेजतासौ
 पुरुतोपिचामगइहस्यात्पृष्टगोदक्षिणाः ४४ प्रश्नःश्वासंतर्गमेचेन्नयःस्याङ्गोतियोत्तत्रक्ष
 क्षतदेतत् लाभःपुत्रादेश्चवाहस्यदूतेष्टुत्पुक्तःअन्यगेष्वात्सिद्धिः ४५ चांद्रवहेन्यपविलोकन
 गहवेशःपट्टामिषेकसुखकर्ममेवेच्छुभंयत् सोरतुमज्जनवधूरतिभुक्तपुद्गसुरव्यभवेदशुभकर्म
 सौप्रष्टजेताभवेत् अन्यथापराजयः इहशास्त्रेपुरस्योदूतोवामगइतिज्ञेयः ४६ फलायसत्यम् ४६
 स्थितस्तुदक्षिणास्थितएवेत्तयः ४७ अथप्रश्नप्रवेशमाह पृष्टव्यस्यनिश्वासादानकारेचेत्प्रष्टाष्टुत्त
 दस्यजयः नियोतिवहियोतिअत्रनिश्वासवायोमगःस्पात् तदेतत्सूर्येस्वरयोगांतरेभ्यःकिंचपुत्रादेः
 पदायेस्यप्रष्टस्यलाभउक्तः कथमित्याह वाहस्यति वाहस्येवृत्तेप्रश्नरेवहन्नाडीप्रदेशस्थेष्टुत्तिसति
 अन्यनाडीप्रदेशस्थेदूतेष्टुत्तिप्रसिद्धःस्पात् ४५। अथसूर्येचंद्रनाडीवहनेकमीराणाह ॥ ॥

रिणिस्रसनेप्राणावायोक्रमादेतेषुवस्तुचेतोयाति यथाप्राण्यपत्रस्थेप्राणोरणायपुद्गायचेतोभवेत् आग्नेयपत्रोत्तु
 मोक्तुचेतोमहेत् याम्येतरुयेक्रोधायनेऋत्येत्तुविषयोपभोगाय पाश्र्चान्येत्तुमुदेहस्योयवायव्यात्तुगमाय उदीच्ये
 तुकृपाकर्तुं ऐशान्येत्तुनृपास्यदाय रामपदप्राप्तयेचेतोभवेदिति संवधः परस्येमुदेनिरतिप्रायमानंदायचेतो
 स्यादिति ४०
 भिराचार्यैःसंमते ४१
 मादुनेंद्रप्रत्येकेऽनःसूर्यःचंद्रश्चंद्रैपत्रप्रसिध्याप्यवहतस्तयोःपत्रयोश्चंद्रसूर्यवहनात्यंघट्योभ
 वंति नाकीगुर्वद्वेत्तौदशगुर्वद्वेत्तौचारणोकोऽसुःप्राणाःकालरूपोभवति नतला ३६० सुखघ्नतरत्रिशक

दुर्गादि कृचलाचरेप्रसनेरणायमोक्तुंरुयेथविजयायमुद्देगमायचेतोभवेत्कृपायितुंचनृपास्यदाय ४३
 रसुमुदेयस्थे ४० धरांबुनीश्रुभंमहोविमिश्रितंफलंभवेन्मरुन्मभ्रदुःखदेमतेखराय
 वादिभिः ४१ द्वेपत्रेऽनेंद्रकृतद्वहृतयोःपंचपंचेतिघट्योनाकी१० गुर्वद्वेत्तौसुरथसुरथनतला
 सघटीकथ्यतेत्र शुक्लादित्रिघसैर्हिमगुरथरविःप्रत्युषश्चेत्प्रवृत्तःश्रयःस्पटेकनाड्यायादव
 वहतिशिखीपंचघसैर्भेतिःस्यात् ४२॥

प्राणपरिमाणोकाघटीश्रुत्रप्रास्येकथ्यतेशुक्लादिशुक्ला
 रभ्यप्रतिपदाद्येस्त्रिभिस्त्रिभिर्घसैर्दिनेर्हिमगुश्चंद्रःप्रत्युषःप्रातःकालेपंचघटीवातिपुनःपंचघटीर्कःएवं
 क्रमेणश्रुहोरात्रं तदनुचत्तथादित्रिदिनेःरविःप्रातस्त्रावत्कालेवाति एवंकृत्वापक्षेप्रतिपदादिदिनेष्वर्कः
 पुनश्चत्तथादाविदुःक्रमेणघातएषमुक्तुषुस्वस्वदिनेषुसप्तस्वदिश्रुत्तुषुःप्रातःकालेप्रवृत्तःस्यात्
 दाश्रयःकल्याणस्यात् यद्येकस्यानाद्यासुर्येनाड्याशिविचोद्भूतत्वपंचघसैर्दिनपंचकंवहेत्तदाम्यु

विज्ञानीयात् ३२

सं. टी.
१२

पुद्गलस्योद्दिमान्तरा इव संश्रमे यथा अत्र सरते वेद्यदि प्रोक्तं वलं अदम्य इह न मैथुनं सरतमुपेतित तत्र
 स्वविह्वला स्वरवला रथ सरसु स्वातिशयेन स विह्वला विवशो कृतं मवसा इव ये त्वर्धमिति शेषः ॥ ५१ ॥
 १. १. १९
 द्विगुणकतो इह श्रवणादकृ योगिनो प्राच्यादिकं स्यात्पृथक् दक्षिणस्थिता राहृ शुभा शुभः सप्तसृष्टि
 गताभूवसादिते श्री कालोपनेया वलान्पोदाय अन्यथा चको लवा साहृ प्रहृ हे हो रादीनां वलान्याह
 तेवनेः सहयेर्धं तत्रा इव शायमावधुन कुर्वन् वदुधनेन अत्यववशका अनि श्रयाय प्रतेः ॥ ५१ ॥
 १५१ ॥ १ ॥ निलार्कदृ योगिनो राहृ भूवलोः अन्ये प्रधृतमावधुन जयत्येवधमेवह ॥ ५० ॥ १ ॥ वि ॥ १ ॥
 केतकिदलेशोषे च खाहृ रि के मूसे सस्पदसु लो गन्त्र सष्टे मे भू के रजी तो श्रनेः कसा
 युतरमृ लिकानिरसनैः पुष्याकं माता धृता जगथाया सहतां इलां शुभिर्या पाठा जटापीटः
 श्री ५१ मे को लो लक्षणपुखा सप्यो दी शिखि चूलिका विस्त्रं कताका कजे घानी लो देवी च पाट
 १५१ ॥ १ ॥ १ ॥
 आस्ये मुरे ताल नृदा मृ ली धृ ते शरघात वा राणो ५१ ॥ १ ॥
 योसंवेधः अथ शरवारो योषधांतरं केतकी दले केतकी पत्रं शोषं मृत्ति धृतं तद्वत् अन्यान्यरवा मृत्ते वृहत्कर्म
 र संवेधिनो मृत्ते मृत्ते क्रोडनिद्रते इ सुः शरीर लो गत शरीर इति शेषः सष्टे मे सहितैः भू के रजी तो श्रभुक्तं
 खेरित्यथः ते प्रागु के स्यात्स मृ लके तकिद लवा हृ रमृ लोः सष्टे तखादितमात्रेः सद्रियु इयारथे शरः शरीरं न
 लो गत कसारी हि से ति प्रसिद्धा तस्या उ त्तारा दिकु स्यात्स लकानिरसनैः सनायुष्यपुष्य पुष्याकं योग गृहीता धृ
 ता शरीरं सहतां इलां शुभि जे गथा खादिता शरीरं शरवारणाय स्यात् अथ पाठा जटापि पाठं प्रसिद्धा तन्स ल
 मपि द्रप्रारवा रणा य स्यात् ५१ मे को लः प्रसिद्धः प्ररुखाकार मृ लो अघविशेषः पुखा शपुखा सप्यो दी

एत -
१२

चंद्रचक्रसंबन्धिनीवामनाडीवहनेनृपस्यराज्ञोवत्केकनंगेहवेशोग्धप्रवेशलंपद्युभिवेकोनृपारांतन्मुखेएत
 न्मुखेएतदादिकसत्कर्मश्रुभंतद्रवेत् सारेचसूर्योनाड्यादत्तायांवहनेनृमज्जनस्यात् वधूरतिभुक्तभोजनं
 युक्तएतदादिकं श्रुभंसत्कर्मतदिहफसप्रदंसत्यमिति युद्धानुकुलेनेति

४६ ॥ १७१ ॥ अंगनायानायाः शशिनिवहतिचंद्रनाडीवहनकाशे
 वाश्रद्धारितासंचेज्वेत् नरस्यपुंसश्च्युमणिंसूर्योनाडीलक्षीकृत्यकृशानुरग्निं तत्वंवहेत्तस्मिन्कासेरतेयुक्ति
 यमाणोसुमानाडीमदनवारानिरुरंकांमज्जलपूरंश्रवति कथमित्याहायेति चेत्युसाशिखिनवनीताशक्ति

वहनिशशिनिवाश्रद्धंगनायानरस्यच्युमणिमनुकृशानुलत्रकासेरतेसु श्रवतिमदनवाणंनिरुरंसा
 यपुंसायदिशिसिनवनीताशक्तिवद्वावितास्यात् ४७ सुजायानिजवहदुष्मरस्मिनाया चंद्रंवेद्दह
 नातेपिवेत्तदानीं आश्रद्धावसतितामियंचकांतंचंद्रेणच्युमणिवहेमहःपिवेती ४८ मोहनम
 दनपुद्गमूचिरेतत्सुधीरगाइवात्रचेह्लं प्रोक्तम्यदददुपेतिभेषुनेद्रावयेत्तदवसांसुविहेताम

वहद्वौनवनीतपिंडधारणेकृतेयस्याद्रवत्वमित्यनु प्रकारेणभाविताचितास्यात्तदाश्रवतीतिसंबन्धः
 ४७ ॥ १७२ ॥ शयनीयभर्तृसन्निधौसुजायानायावहनगतंचंद्रवहद्वामनाडी
 निश्रासेचेष्ववदकेनाड्यापिवेत्तदानींएवंकृतेतानारोमाश्रद्धामरगांयावत्तवशयतिवशोकरोति
 इयंनारोचकांतंवशयति किंकुषीणास्वचंद्रेणावहद्वामनाड्याभुक्तंच्युमणिवहेशोरांवहद्वनाडी
 मुहुर्वारंवारंषिवंतीआश्रद्धानी ४८ मोहनसरतमदनपुद्गकामसंगरमूचिरेपूर्वाचार्यैः तंमदन

संज्ञा
१३

कोटिसंज्ञाने युचमिषपिचतुरस्रेषु ऐशदिशि ऐशान्यां यमिभान्कृतिकानक्षत्रमारभ्य वाद्या चतुरस्रादारभ्य त्रीषुपिरे
शान्नामेतर्विशंति त्रीणि मगशिरोतानि लिखिष्यन्मित्रास्तो ३ अंतरात्तन्मध्ये चत्तिनचतुरस्राच्छिवममादा मा
रभ्य त्रीणि भानि ऐशान्यां प्राच्यादिशि चतुरस्रेषु न्यस्यन्नेषामध्यास्थानेषु वहिर्निःसरंति लिखिष्यन् सार्यं मन्त्रेषां वहि
वीह्य चतुरस्रादपि वहिः प्राच्यामेतद्विसेत् इत्यस्य प्रकरणा मेया कोणादारभ्य पिच्यते मघानक्षत्राद्यमदि

इह
हा
म
३
आ
३

५ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ प्रवेप्रेस्यद्रोदशान्यानि निर्गमिष्ये चत्तकेषु मध्ये ॥ ॥ ॥ ॥ ॥
५ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ उपलक्षणमेव कृतिकादौ प्रथमं दुर्गममत्र वैरिभवात्तहचक्रमु
दुस्यमा लिखिष्ये चतुरसं वरणं च मध्यमं स्यात् ५८

अथ ३

३
३
३

तु विस्वमिषादक्षिणास्यं सप्तमं विषायां वादिन्यस्य लिखिष्ये तत्रादनुराधाभात् वासवतो धनिष्ठाभाच्च
अन्ययेनि ऋत्यवायव्ययोः प्रागवाह्निरेतिसंबंधः एवं दिग्वादिवादाभचतुष्प्रयेण ख्य १२
द्वादशभानि वहिः प्रतुरस्रे च मध्यमे वदुष्टौ भानि स्युः एव कोटि चक्रे साभित्यष्टाविंशति
भानि लिखितानि स्युरिष्ये ५९ कोणाद् प्राच्याद्यस्तत्र लिखितानि कृतिकामघानुराधा
भानि धनिष्ठादीनि त्रीणि भानि द्वादशकोणाभानितानि ग्रहाणां कोटपुवेशभवंति प्रवि
शन्त्ये तया लिखितत्वात् अन्यानि आद्राहस्तपूर्वाषाढोत्तरभाद्रपदादीनि चत्वारि प्राच्या
विदिकुष्णानि योऽप्रभानि निर्गमे ग्रहाणां स्युर्निर्गते तया लिखितत्वात् सप्तकेषु यमिनी स्वात्यभिजिटादिषु च
तदुच्यते चत्तके मन्त्राद्वाहस्तपूर्वाषाढोत्तरभाद्रपदात्ति चत्वारि भानि मध्ये कोटि चक्रं चतुर्थं लभसंज्ञानि स्युः ५०

राम
१३

सर्वनेत्राकृतिपुष्पाभामुद्धेहीतिलोकेप्रसिद्धाशिखिचूलीमयूरशिखाविष्णुक्रांतानीलपुष्पाकाकजंघातदाकारानी
 लोत्रोद्यधिविशेषोवस्वरजकःप्रसिद्धःदेवीसहदेवीपाटलाप्रसिद्धैवतज्जटाःएतासामोयुधोनांमूलानितन्मध्येष्कापि
 जटाभुजेवाहोघृताश्रयेमृद्धेघृतामुखेवाधृताखादितावारणोसंगमेदाकणोपभ्रौघंवार्येनकियत्कामयेदि
 तेषाबदिति यावत्पर्यंतमुदरेनजीर्यतिभृक्तपक्षेचैतस्यधारणपक्षेतुयावद्धारणशस्त्रवारणो ५३ स्वर्णभास्वर्ण
 वत्योतवर्णोयासिहीनाम्रीकाकिनीकपटिनेकतस्मिन्सिंहीमंटाकीतन्मूलरसेनघृष्टःसिंहीजटासहितःपारदो
 तस्योमध्यस्थःशिवेनमोद्धृतस्यास्यगोमुखस्याजयदः ५४ . मृगसः ॥ १ ॥ ॥ ३ चक्रोऽः चक्रमहकः

भुजास्यमृद्धेगामुक्तातज्जटाकापिवारयेत् रणेदारुणाश्रौघंयावज्जीर्यतिनोदरे ५३ स्वर्णभास्वर्ण
 काकिनासिंहीघृष्टःसतज्जटा पारदोतस्यशिवेनमुद्राजयदस्यास्यगः ५४ चक्रमहकमोजिह्वा
 शिखिचूडाजटास्यपि एकैकावाद्जयदापुष्पातास्यमृद्धेगा ५५ भास्वर्णाप्रसिखिदुपयुषरि
 चत्रोत्प्रेष्यटिशाग्निभाद्वाद्याजोतिरिखान्तराच्छिवभक्तोप्येन्द्राचसार्प्यवह्निः आग्नेयादितिपि
 अतोयमदिशिन्यस्यन्वह्निःसप्तममेत्राद्वास्वतोत्पद्योःखय १२ वह्निदेवमध्यमेतश्च
 देव ५६

इतिमायाप्रसिद्धागोमिह्वागोभिःशिविचूडामयूरशिखाएतज्जटासुमध्येएकैकाजटापुष्पा
 केपुष्पाकेयोगेआतागृहीतास्यास्यगामृद्धेगावाद्जयदाइतिजयोद्यधानि ५५
 भवर्णेनचतुःसंख्यासदपतेततश्चभास्वर्णाचतुरस्रारिणइत्यर्थः तानिचोपरिचोपर्युपरिचत्रोत्प्रेष्यकसच
 तुरस्रस्यैवघृष्टोपरिमहत्तन्पत्तिखित्तदुपरिचततोधिकमन्यदेवत्रीतोतिखितित्यर्थः तत्रमध्यस्थं चतुरस्र

वप्रेकुराग्रहवासदेशेदुर्गमध्येचसौम्यशहाश्रेतदासत्यंससपुद्देदयोसैन्ययोर्भवति अन्वहेप्रतिदिनंचदुर्गे
 स्वदिःपतेत् अथचेदुप्रप्रकारेवासेवहिदेशे अतदुर्गमध्येचयदिकूरसौम्यामिनितायसाःसुहृदाघो
 रैरेद्रुपुद्देदयो रपिसेत्वयोः गिणवप्रकारेरासात् ६२ तुल्यासमाकुराःसौम्यग्रहाश्रचेद्राद्यदेशेअतश्च
 मध्यदेशेचस्युःतदातुषायिनोदुर्गेशस्यचसेधिः प्रीतिवाच्यावक्तव्यः ७७ २५३ तोबुधःआरामोमि
 एतोचन्तंभतक्षप्रगतैः प्रवेशेकोणभेयुमध्येकस्मिन्वास्यात्चंद्रस्तारुका लानराचक्रै यानिजीव
 पक्षगतनक्षत्राणि तेषामध्येकस्मिंश्चित्प्रात् प्रवेशेकोणनक्षत्रेवास्यात्तदादुर्गे रुंध्यादितेक्रमेणसर्वे

वप्रेकुराग्रहवासदेशेदुर्गमध्येचसौम्यशहाश्रेतदासत्यंससपुद्देदयोसैन्ययोर्भवति अन्वहेप्रतिदिनंचदुर्गे
 स्वदिःपतेत् अथचेदुप्रप्रकारेवासेवहिदेशे अतदुर्गमध्येचयदिकूरसौम्यामिनितायसाःसुहृदाघो
 रैरेद्रुपुद्देदयो रपिसेत्वयोः गिणवप्रकारेरासात् ६२ तुल्यासमाकुराःसौम्यग्रहाश्रचेद्राद्यदेशेअतश्च
 मध्यदेशेचस्युःतदातुषायिनोदुर्गेशस्यचसेधिः प्रीतिवाच्यावक्तव्यः ७७ २५३ तोबुधःआरामोमि
 एतोचन्तंभतक्षप्रगतैः प्रवेशेकोणभेयुमध्येकस्मिन्वास्यात्चंद्रस्तारुका लानराचक्रै यानिजीव
 पक्षगतनक्षत्राणि तेषामध्येकस्मिंश्चित्प्रात् प्रवेशेकोणनक्षत्रेवास्यात्तदादुर्गे रुंध्यादितेक्रमेणसर्वे

ध। ६३ यायीस्वसेन्यनारिपुद्देदुर्गे
 रुंध्याद्वेष्टयेत् अकूलौघेचदुर्गेरुंध्यादितिसेवेधः अकूलौघेचभरणोरोहिणीपुनर्वसुश्लेषापूर्वाफाल्गु
 नोहस्तस्वातिअनुराधातरायाढधनिष्टोत्तराभाद्रपदारेवतीसंज्ञानिडतिभानि १२ प्रतिपत्यचमीसत्र
 मोनवस्यैकादशीत्रयोदशीपंचदश्याष्टमिथयः रविशोभमगुरुशनिवासराः ४३ त्यस्मिन्कूलौघेविद्यु
 तानेदुर्गेरुंध्यात्तदातदुर्गः अथव्यत्यासेमति अंतस्थस्यायिनः सैन्येयायिनासहयुद्देविदध्यात् व्यत्यासे
 श्रवे बुधसौमोस्तंभदैनस्यात्तानचप्रवेशकूलकगणैश्चतदास्यायीयुद्देतद्विद्वत्प्राच्यादिषुदुर्गेस्यइत्या
 गुरुः आरामोमिः काव्यश्रुक्रस्यसौम्याश्रुक्राबुधः एतेचैकमेणस्युहृदातस्मिन्दुर्गेभगनिदिशानि

६३

कदहडचक्रैः सप्ततन्त्रं यथापात्रांप्रेजस्य उतराफास्तानीतत्तद्दुर्गभंगेदृशानकोणारख्यं अन्त्यानिप्रागवत् चैरिभं
 नत्तद्दुर्गभंगेअधिपतेर्यद्दुर्गअवकदहचक्रोत्पन्नं तद्द्वैशानकेरोलेख्यमादिभूते तदग्रभान्युक्तरीत्यात्तत्र त
 त्रल्लिखितं तेषु चतेषु चग्रहचक्रैः सूर्यचंद्रादिनवग्रहानुद्भूतान्त्रगततया लिखितं सः सः ग्रहः स्वस्वमुच्य
 माने तत्र तत्र नक्षत्रे स्यात् ५२ अथकोटचक्रमध्यमचतुरस्रवरणप्रकारस्यानीयं भवेत् ५३ अथ
 कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः

उपलक्ष्यमेव कृत्वा त्रिकोणैः प्रथमं दुर्गभंगं त्रैवैरिभं वा ग्रहचक्रमुद्भूतमालिखेद्द्वैचतुरस्रं च मध्यमे
 स्यात् ५४ कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः
 भेदो भंगश्चात्र युद्धे विनापि ५५ व्यत्यासत्वावेष्टकस्येव भंगो दुर्गभंगेषु दुवेन्नात्र सिद्ध्या प्राका
 रं तः कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः
 कोटमध्यस्थभेषु स्फुल्लदात्तत्र दुर्गभंगेऽप्यनुद्भूतसंभंगः वप्रसौम्याः अंतराः वाद्यतश्च कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः
 र्गभंगो ज्ञेयः वैपरीत्यात्सौम्यामध्ये कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः
 र्गभंगसौम्यग्रहास्तु वप्रगाः प्राकारेरेखास्य भेषु स्फुल्लदात्तत्र दुर्गभंगेऽप्यनुद्भूतसंभंगः वप्रसौम्याः अंतराः वाद्यतश्च कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः
 पि दुर्गभंगः ५६ अन्तरेण संस्थाननव्यापासतु ग्रहवशाद्दुर्गभंगेषु वैष्टकस्य यापि नाभंगोऽदत्तं अत्र मि
 थ्या किंचिन्न ज्ञेयं प्राकारे मध्यमचतुरस्रं नक्षत्रेषु अंतर्दुर्गमध्यस्थभेषु च चैव कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः
 तुरस्रगतेषु चैतौम्याग्रहास्तु दाक्षिणात्तद्दुर्गभंगः स्यात् ६० वाद्यप्रकारे कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः
 मध्यप्रकारे तु सौम्यास्तु दाक्षिणात्तद्दुर्गभंगः अथ च द्वये मध्यमे चतुरस्रसौम्यग्रहाः वाद्यतश्च

कुराक्षीरोदसूर्यशानिभौमासद्युक्तौवधश्च एते चेदतः ६१

संटी १५

दारभ्यभनिनदत्रापीदृहचकेदिगालीयुशब्धादिदिकुपंक्तिषुको
णकोष्टेवर्ज्यतिख अंतरात्प्रागादिदिकुपंत्वात्वेचतुकेनारीः
विंशतिवर्णान्पूर्वाक्तान्वकडहोदीनींशदृ चेत्यंतातिखम्
सात्प्रगक्तादालीचतुष्टयात्तरामध्येप्रागादिदिगालीचतुष्क
एककोराकोष्टेवर्ज्यपद्मादशकोराकोष्टेषुदृयादीन्द्वादशरा

५ वंटी दीनीं ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ
ख्येशात्कर्मोक्तोयश्चस्वराब्जपुटुतद्ददिगालीयुभान्ये
तरतुनारीः२०वर्णा न्युरोक्तान्वकडहमुखानंतराणादृषा
५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ
दीः ६८ रोद्रादिमध्यमचतुष्केवेद्यतोवेद्यमादिप्रोत्वात्म
५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ

शीनप्राग्दक्षिणोत्तरादिस्त ततःखेटाःग्रहास्त्रिधायेशुकीदयःपंचाचतस्रंवेद्यिनोयेवार रविशौभ
विदुविधुगुरुशुक्रशनिपरेतैःसदनेदिकादीनपंचतोर्ये मध्यतोवशिष्टप्रागादिदिग्धामत
कोष्टचतुष्के मध्यकोष्टेचएवमेकादशीत्यपिकाष्टकानिवर्णोशुक्रानिस्पृशत्रचनदत्रगतानग्रहा
न्तिरेवेद्देधज्ञानार्थे ६८ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ
पूर्वायादात्तराभाद्रपदाख्यानि एतेषांचतुष्कतस्येवधतःक्रमशःक्रमणायन्त्रयाणावर्ण

नैऋत्याख्येकादश्यात्तन्मन्त्राद्वाप्यु
५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ
५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ ५ वंटी नैऋ

स. टी.
१६

ऋगदीणचंद्रार्कशनिभौमराहुकेतवः एतेवक्रमतोसत्यामतीबदुष्टः असतमाअनिष्टफलदाऽन्यर्थः रविर्येस्मिन्
राशौस्थाद्यदि गतिस्वितराशिषुस्थात् घयाश्याशुषमिषुनकर्कगतस्वितराशौमध्येचेदेकस्मिन्वाशौतिष्ठेत् तदाश्या
द्विदिकुर्यादभदिश्यंनस्त्रस्वराशौतिथिराशिवारादितेनसहवर्तेतेस्मिन्प्रणाल्यमेति नक्षत्राद्येपुत्रसादिगन्तगातास्या
द्विचर्यः विदित्वयेस्य राद्यात्तेकथमन्तं गताज्ञेयाऽत्यपेदाया विदित्वादिस्विवातरभागमाह प्राच्याऽत्यादिऽशाशा
स्थितापेशानोस्थितामेयाः अयंक्रमः सर्वोशासुसर्वादिद्वुर्वादिर्मादिर्जायतां तथाप्येयेस्थिताअचोदक्षिणादिक
स्थितामेयाः अयंक्रमः पूर्वोशासुसर्वदिद्वुर्वादिर्मादिःनेत्रर्त्तागताः प्रतीचीगताज्ञेयाः वायव्याउदीचीगताज्ञेयाः

ऋगवक्रोतीवदुष्टारविः स्याद्वाशौसादिकुसदिप्रणाल्यमेति प्राच्याऽशाशास्थिताचक्रमोयंसर्वाशासुत्रय
तांबुदिमद्भिः ७३ अज्ञाशास्याजाद्यैः क्रूरव्यधवत्फलंवाच्यं अदिताशास्थेसोम्यव्यधवत्फलमादिप्रोच्ये
२४ हानीरुक्त्वाहेपिपीडितइहस्याज्जन्मभेषान्नये १० कस्मोसिद्धिर्योभिदाचय १६मितेद्रव्यद्वयः
स्याज्जये १८ गौरे २३ देहकृजः शरीरे २५ सुखहनी गन्तोपदेशोहनिद्वस्तेजायभिशक्योरपिभयोस्तद्भुमनि
अज्ञाशास्येक्रोतादिकुतेसास्थितैः स्वराद्यैः स्वराणांक्षरवारतिथिप्रभृतिभिः क्रूरग्रहवेधदुष्टंफलंवाच्यंदिशेत् ७५
अज्ञाशास्यासत्कलाअप्यसत्कला अदिताशास्याअसत्कलाअपिसत्कलाऽत्यर्थः ७४ इहसर्वतोभद्रचक्रेज्जन्मभेषान्नन
वत्रेपीडितेक्रूरयहेराषिडेऽत्यर्थं हानिद्रव्यनाशः क्रूररोगः कलहस्त्वमित्राद्यैः एतान्निफलानिभवेति अस्माज्जन्म
नक्षत्रान्नये १० दशमदोपीडितेकस्मोसिद्धिः फलकस्मिचयत्कतेतिष्ठेत्तस्यअशापचयमेतेवाऽप्रासंख्याकमेविद्धेभि
दाप्रोष्टवर्गेषासहभेदः परस्परमविश्रुताभवेत् जये ७४ दशसुखेहभेविद्धेद्रव्यद्वयः स्यात्तगौरेत्रयोविश्रुतिते
मेविद्धेदेहकृजः शरीरेरोगोद्भवः शरीरेचविंशतितमेमेविद्धेसुखेहनि सुखनाशः अथराशोदेशोऽनिश्रव
कउहचक्रानुसारेणात्यक्तेऽज्ञाननक्षत्रस्थेत्तलिन्मेद्वस्तेपीडितेतात्यभिकोपोजीतिः क्षत्रियत्वादिस्त्रेद्रुप्रवक

इत्येवमत्रोक्तं कउहचक्रवयप्रणाल्यमेति
कारिण्ये एतेषुविद्विषुगन्तंस्वितराशि
ज्ञातव्यं नोभयनिश्चितं इति सूत्रे

१६

प्रथमं भ्रमस्त्रिनी तस्याः शोभरणी एतस्मिन्ने स्थितो यः रोगो दोः प्रहः भ्रमरणी चतुर्थं च रणास्थ इति ग्रंथांतरं सकोणस्थि
 ताच चतुरः अथा इ ई स्वगत विद्धोत् पूरणा तिथि मध्यस्थि तां स एव विद्धोत् अथ शीघ्र गति ग्रंथो वा मं स्वाग्रि मभा
 गंकोणारी त्वैव विद्धोत् शीघ्र गति त्वे च अर्को द्वितीय स्थान गे समः सम गति मुहः अथे स्वसा मुखे नातः संमुख ए
 व द्वाष्टि त्र पो वेधः रवी द्वा तु नित्यं शीघ्र गतिः अतो नयो अत्र वा म वेधः दृग्य घौ ट्टि र्वध अत्र त्व्य द्यो सव काल स
 मान फला वे व नान्य फलो भवतः ७० इती तिथिः क्रूर ग्रह कृतो न शुभः शुभकारी न स्यात् किं त्वनिष्टः शुभ
 ग्रह कृत वेध त्ति शुभदः क्रूर ग्रहा इतिः दीणा चंद्र सौ म्नाः क्रूर युत बुध शानिरा दु के त व ल द न्यो सौ न्यो शुभो ७०

प्रथमाग्र मस्य खे दो विद्धो न्कोण स्थि तान च अत्र नुरः तिथि मपि पूरणी न शुभः क्रूर ज वेधः शुभः शुभजः ७०
 वक्रो द्वां क रोग त्याथु वाम शीघ्रो वी ले दी क्षते य सम ल नित्यं वक्रो रा दु के त इ ते दू तित्यं शीघ्रो दृग्य घौ त
 द्य द्यो ७२ उद्दे गार्थे विनाश रोग मृत्ति दा विध्यो त ए का द्यो वर्णा हानि रुद्रो भू मा चित रुजो विद्ये तिथो भो
 रपि राशो विघ्न मति अयं च सु मृत्ति विध्य न त इ ज्यः सितः प्रत्न स व स्तु ख र ति विद धु जे व का अ ती ष्टा इ मे

वक्रो वक्र गति ग्रंथः वक्र गति त्वे स्व स्थाना त प च मे ष्ठे वा स्थि
 ते स्यात् स शुभोः शुभो वा क रोग त्या को णारी णा द क्षे स्व प अत्र त्भा गं विध्योत् उद्दे ग चि त्त वै रा ग प अ र्थे ना प्रो ध त ध्वं
 सः रोगो अत्रादिः मृत्ति मी र्णा ए ता ति फ ला ति ए का द्यो ग्रहा विध्यो तो द द्वा ति एक उद्दे ग द्वा ध न ना शान त्र यो र्णा
 वत्तारो य हा विध्यो तो म र ण प्र य द्धं ति विशेष मा रु व र्णि ना मा द्वा रे य र्णा वि द्दे हानि र्वे तु ना श
 उ ज न्त न द्वा त्र वि द्धे शुभ म अ त्र वि द्धे षः अ वि र्वा स्तु र वि द्दे नि ध्न त ति र्वि ध्न पर प रा स्यात् प च सु व र्णो न द्वा त्र स्वर ति
 थि रा शि शु वि द्धेषु मृत्ति म र्णा म र्णो भवेत् वि धान्ध कु र्वा णाः जा बुधः इ ज्यो गुरुः सितः शुक्रः ए ते वि धि

तः क्रूर ग्रहो बुधं स वे सु स स विषय
 क स र ति च वि द धु जे व ति शुभ द
 रु म् अ च कि णाः स ता त्तु र्वा त्तु र्वा त्तु

३
स. टी.
१६

काकारादकारोत्ताएकादशरावाणोः ठात् ठकारात्फकाः
रोत्तावकारात् हकारांता एवेत्रयोदशास्तेषु अन्तसेनिविष्टस्वरेषु विसर्गः अः इति नपुंसकाक्षराणि ऋच्
लृच् इति एतद्योतिरिक्तेष्वेकादशस्वरेषु चांका भवन्ति स्वराक्षरसंवेधिनः यथा लृच् ला उच् लृमध

काठाद्दत्तोच्चविसर्गो नपुंसकान्ये खंकारुर्दलाश्चिरमभंसतीर्द
मधुगु३का१२२कारस्युः दूतात्तराद्दुयतदैव्यदृमक्तशेषेजी
वेद्ददीसमधिके मयते समाने ५५

स० ती० दृमधुगु३का१२२कारस्युर्भवति
दूतेति दूतः प्रथमात्तुरोरुग्रः एतयोरा
दुयत्तन्नाम्नत्तयोर्वणस्वरसंवेधिनो यास्तुत्तारिमसती न्यादिसखाः प्रत्येकं तासामेवेष्यथक्
हादृष्टमिभेक्तेयोशोषीतयोर्मध्येचात्तरशेषश्चदूतशेषादधिकस्तदाभदरोगीजीवेत्त दूत
शेषेसाम्येयाधिविवा रोगीमयते उदाहृतिस्त्तु अत्र देवदत्तस्य नामाक्षरोकाष्टभागशेषः यत्तद
तदूतत्तन्माक्षरंकाष्टभागशेषे उत्रये एवमत्र देवदत्तस्य मराणोतिर्दिशतः ५५

राम
१७

साधस्यसंबंधस्यसंबंधगृहस्यदासीशिष्यादेर्नोमवर्णसंबंधिनोकाःसाधो
तेतेचैवंशकठवपतेचत्वारवर्गाएकादशादराः एतत्संबंधिनोवर्णोस्तेशकठवादयस्तत्संबंधिनश्रोकाःत
ईतईतुईन०गा३भृ५भा४नु०नि०न्त्र०गा३दा५एतेएकादशसाधोकाःअसाधनामादरस्वरसंधिनि
एकीकृतादाज्ञाश्रमभक्ताःशेषःसाधकनामादरसंस्थाश्रमावाशिष्ठासाधकादूनस्तदासाधस्यसाधको
ऋणप्रदः अधिकेतुगृह्णातिसाधएवसाधकादराभितिभावः साधकाकालुतत्रवर्गास्तुरुरुमपन०
र२य१न०म४व४गा३ एतेएकादश अत्रापिसाधकानामादरसंबंधिनोकाएकीकृताश्रमभक्ताः

साधोकाश्रवकठवादयस्तईतईतुईन०गा३भृ५भा४
नु०नि०न्त्र०गाः३दाज्ञाः रुरुरुमपन०न०र२य१न०
म४व४गाः३साधकऋणमधिकशेषतोदाज्ञो, ७६

धाकशेषादूनेशेषेसाधऋणप्रदः अधिकेतुगृह्णातिउदाहरणम् यथा रामस्यसीतायाश्रऋणध
नशोधनयथा रामसाधकस्तन्नामादराकार आ२ म ५ अ१ एखंकाः सीतासाधानन्नामादरो
काःस० ई० त३ आ ६ एतेदेवो ९ उभयोःशुशोयो १ १ अत्रसीतारामस्यऋणप्रदा ७६ इतिऋ

साधनविचारः

आयापुरुषस्य हृदये चेदं धृष्टपतो तदा स जमासा जीवति शरीरं हृदये चेदृश्यते आयापुंसस्तः
दानीमेव मरुणं जानीयात् आयापुरुषे संपूर्णं तदृष्टे त्रैषु मध्ये रोगो मरणं न भवेदिति सत्यज्ञेयं २५
स्नातस्य पुंसः कर्णादेः कर्णात्स हस्तमुखपार्श्वे हृदयानां प्रथमत इतरां
गेभ्यः पूर्वशोषे पूर्वोक्तज्ञो कोक्तफलं योज्यं यथा दृश स तदृश एकाद्वि त्रिबर्षाणि तस्य जीवने सर्वाद्रोगस्य
सर्वशोषे प्रथमतः शोषे सरामासं मध्ये तस्य मरणं विनिर्दिशते २० शिरसिकाकाग्रहलेन्यले सति अस्य
मूलं दंडः प्रकोष्ठं निम्नानवेदृष्टं तदा य एमासोतः सरामासु मध्ये तद्वयेन भवेत्

हृद्यं धृष्ट्या मनि संख्यमासान्दि देहदृष्टो न मृत्तिस्तदेव संपूर्णं दृष्ट्या तनुवर्ष मध्ये रोगो मृत्तिर्नेति व
दंति सत्ये २२ स्नातस्य कर्णादेः पूर्वशोषे प्रागुक्तवत्फलं सर्वाद्रोगस्य हृच्छोषे सरामासा म्ये तरे मृत्तिः
२० हलेन्यले शिरसि यदि नच्छिन्नं दंडो मृष्टः सरामासांतेन मरणं भयं सं ३ हलयोस्तु न्यले शी
र्षे यदि च कटलीकोरकाभं तदंतदृष्टं नो भी सरसि सजले चेत्त्वशोफो न मृत्युः २१ २ ४ २ ५ ॥
इमानि चिह्नानि विचार्य यो दुर्विनिश्रये चायुष एव यायात् आर्द्रहिं मुखं प्राकुने खदेह चि

इति संपुटे हस्तयोस्तु शीर्षे तदंतः प्रकोष्ठयो रंतरानं यदि
रंभा कलिकात्सु भवेदृष्टं तदान मरणं भयं अथ जले चेत्त्वशोफो स्वकीयं प्रजननं न तरे तदान मृत्युः
सादिति ज्ञेयं २१ इमानि चिह्नानि प्रागुक्तानि शरीरं भवानि न्वायुषः सता विनिश्रये एव यो दुं शत्रुभियो
यात् नत्वस्याप्युद्यो ज्ञान कथमिति शकुन मंत्रैः स्वायुयो निश्रय इत्याह आर्यारति द्वियतः कारणात् खदे

हचिह्नानि मुखं प्राकुने खदेह चिह्नानि संपुटे ॥ २२ ॥
स्वत एव स्वापुतिश्रय इत्यर्थः ॥ २२ ॥

प्रस्यप्रसयाक्यसु तोक्तस्य यो हलस्तेषां प्रमितिः प्रमाणांकेनैकेनभूयः
 पुनः खेनरद्वाभ्यंअणितंलेनत्रिभिर्मेक्तच्छेद्यश्रेटेकतदात्तजीवननिर्दिशोत् द्रयोस्तुशिष्टरोगंविनिर्दि
 शोत् श्लेबेशेषत्तन्मरणोच्यते नदपि वरौस्वरवशाद्यमृत्ततिथिस्तस्यामेववदेत् ७८
 प्रातःकालेमेघानांछादितेरवोयनाद्युतेस्यलेस्थित्वाकेष्ट
 एकासेकृत्वामुखात्तिष्टेतिष्टननिमित्तिनिमेयरहितेचक्षुषीकुर्वन्स्वास्वकीयाचिरंचिरकालंयाव

प्रसेहलांचप्रमितिः क्युक्ताभूयोखरनिघ्नीलइहताद्यशेषके के१जीवितंखेरतिरुजोमृ
 तिर्नभवेच्चतिथ्यांमरणमिधायाम् ७९ प्रातःष्टष्टगतेरवावनिमित्तंछायांगलेस्वाचिरं
 दृष्टोईनयनेनयत्सिततरंछायानरपश्यति तत्कारोसकरास्यप्राग्देहदयाभावेत्तरोकी१२
 श्वादिक १० मृ१ रामा३ चिरसमाशिरोविगलितेमासास्तुयद्गीवति ७८

द्रुलस्यलेष्टेचतादृशीःश्रुतिमिषेएवनेत्रेऊर्देप्रष्टेनयनेनसिततरंश्रुतिशयेनश्वेतेच्छायानरंछाः
 यापुरुषंपश्यति एवंप्रकारेणशरदोदसितविमलरात्रियुद्धायापुरुषोदृश्यते एवंदृष्टेपुरुषेफलमा
 ह तस्यछायानरस्यकारोभावदर्शनेःकेद्वादशवर्षाणिजीवति अंसाभ्यांकराभ्यांमासेनिमुखेनपाः
 श्रीभ्यां हृदयेनचविनाच्छायापुरुषदर्शनेःकेद्वादशवर्षाणि सप्तदशएकद्वित्रिसंख्यानिजीव
 तीति संवेधः शिरेविगलितेऽंशिरपुरुषच्छायादर्शनाय रामासानेजीवतीतिश्लोकाद्यैः ७८

तात्प्रकाशनेत्यर्थः ८३ ॥ श्रीरत्नम् ॥ श्रीकीर्तनपूर्वकं स्वपूर्वनामनायनपूर्वकं संबंधः ॥ वत्स

शकलस्वरशास्त्रसारमेतत्प्रसिद्धिसंक्षिप्तमयान्पगादिसर्वं गुरुभक्तिज्योत्षधर्मवृत्तैः स्फुरता
देतदभीष्टितार्थसिद्धौ ८३ वंशो वत्स मुनीश्वरस्य शिवदासाख्या गुरुख्यातिः संवाडमि
विद्यावपस्य जनकः श्रीसूर्यदेवादासोज्ज्वलः यन्मातुर्विशालाद्यावत्तदा
व्यधात्सत्प्राज्यः स्वरशास्त्रशास्त्रविचितं रामो वत्स नैमिषे ॥ ८४ ॥ समाप्तो यत्समरसारः

मुनीश्वरस्य वंशो ३३ त प्रसिद्धे शिवदासाख्या जनकः संवाडवृत्तस्य तिः तद्यत्सर्भवाजये यत्सत्सु
मिचित् --- चित्तिकारित्वात् श्रीसूर्यदेवनामा जति जन्मायति संबंधः यन्मातुर्विशालाद्यावत्तदा
शासापतिव्रत्योद्भूतेन दशादिशोऽवदासविलितासमचेदनामासोमयाजीकविर्नैमिषो रूपे चसत्स
ज्येयस्वरशास्त्रेतस्ययः सारोभ्युपुक्तः सतस्य विचितं सचयं व्यधात्सद ८४ ॥ इति श्रीरत्नम् ॥
मया जिनिरचितं समरसारस्य दृष्टोकायां भवत्कृता समाप्ता ॥ प्रथमस्तु ॥

पां भूयः
१६

सं. १९

अथशुभसंघत्सरेऽस्मिन्श्रीनरपतिविक्रमकिराज्यात्संवत् १८२४ शुभमल्लोत्पत्तकपाठकयोः

